

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/23/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203927
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7813203927.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Šalatu a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Jána Slobodníka v právnej veci žalobcu CD Consulting s. r. o., Praha 1, Nové Město, Politických vězňů 1272/21, IČO: 264 29 705, Česká republika, zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Z.Q. O., S., Č.. B. XX, o zaplatenie 900 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 8C/365/2013-118 z 28.9.2016 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozsudkom žalobu v časti o zaplatenie zmenkového úroku 0,06 % denne a 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy zamietol a rozhodol, že „žiaden“ zo strán nemá na náhradu trov tohto konania právo.

2. V odôvodnení rozsudku, o. i., uviedol, čoho sa žalobca domáhal návrhom na uplatnenie pohľadávky, podaným podľa čl.4 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie), že v súlade s právnymi závermi súdu vyššieho stupňa vyplývajúcimi z jeho uznesenia [Uznesenie Krajského súdu (ďalej len KS) v Košiciach: 5Co/187/2015-107 z 29.2.2016] opätovne pristúpil k prejednaniu predmetnej právnej veci, že 20.10.2015 prijalo občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len NS SR) a obchodnoprávne kolégium NS SR spoločné stanovisko (uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 8/2015 pod č.93) k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa v znení, ktoré citoval a, že z uvedeného vyplýva, že môže aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky preskúmať a posúdiť nárok na uplatnený zmenkový úrok, či tento nie je uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, vzhľadom na jeho výšku, teda platnosť dohody o zmenkovom úroku skúma ex offo, má teda právo a povinnosť vyhodnotiť, či dohodnutý úrok je primeraný a ak túto podmienku nespĺňa, návrh v časti úroku zamietnuť. Ďalej, citujúc znenie § 39 a § 41 O. z., uviedol: Zmenkový úrok rovnako ako úroky dohodnuté pri poskytovaní pôžičky alebo úveru predstavuje odmenu za poskytnuté peňažné prostriedky, preto jeho výška musí zodpovedať danému účelu. Zmenkový zák. ako osobitný predpis a ani O. z. ako všeobecný predpis neustanovujú, do akej výšky je možné dojednať zmenkový úrok, ktorý je teda predmetom voľného zmluvného dojednania medzi účastníkmi zmenkového vzťahu, čo však neznamená, že by sa na túto dohodu nevzťahoval § 3 ods.1 O. z. (jeho znenie cituje) a cituje tiež z odôvodnenia rozsudku na SR 5Cdo 26/2011 z 26.4.2012. Vychádzajúc z uvedeného zastáva názor, že dohodnutá výška zmenkového úroku 91,25 % ročne podstatne prevyšuje úrokovú mieru obvyklú z praxe peňažných ústavov v čase vystavenia zmenky, kedy úrokové sadzby boli nižšie ako 14 % ročne pri spotrebiteľských úveroch a ostatných úveroch pre domácnosti poskytované bankami, z ktorého dôvodu je dohoda o zmenkovom úroku v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatná podľa

§ 39 OZ ako celok. Dohoda o zmenkovom úroku tvorí nedeliteľný celok a podľa obsahu ju nemožno deliť tak, ako to má „na mysli“ § 41 O. z., a teda určiť za neplatnú len tú časť dohody, ktorú vzhľadom na výšku dohodnutých úrokov považuje za neprímeranú a v prevyšujúcej časti priznať zmenkový úrok. Z neplatnej dohody nie je možné priznať žiadne plnenie, a teda ani zmenkový úrok po čiastočnom späťvzati návrhu vo výške 0,06 % denne zo zmenkovej sumy. Z uvedených dôvodov nebolo možné žalobcovi priznať zmenkový úrok v dohodnutej výške 0,25 % denne, teda 91,25 % ročne zo zmenkovej sumy, ale ani v inej výške (0,06 % denne). Pokiaľ ide o zaplatenie zákonného úroku 6 % ročne odo dňa zročnosti zmenky podľa § 48 ods.1 zák.č.191/50 Sb., žalobca nepreukázal v konaní, kedy bola žalovanej predložená zmenka na platenie, a kedy sa teda stala zročnou. Zároveň dodáva, že v bode 8.1 treťom odseku návrhu na uplatnenie pohľadávky, kde žalobca opísal okolnosti predloženia zmenky (a ani v iných bodoch návrhu) nie je uvedený údaj, kedy bola zmenka predložená žalovanej k zaplateniu a uvedené je len všeobecne: Indosant predložil zmenku k zaplateniu... bez konkretizácie, kedy a za akých okolností k tomu došlo. Žalobca ani počas konania, a ani v odvolacom konaní nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci tú skutočnosť, že zmenka sa stala zročnou 27.4.2010, pričom dôkazné bremeno v tomto smere bolo na ňom. Preto ustálil moment predloženia zmenky na platenie žalovanej ako deň, kedy jej bol ním doručený návrh na uplatnenie pohľadávky (24.9.2013) a následne zročnosť zmenky nasledujúci deň, t. j. 25.9.2013, od ktorého priznal žalobcovi 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy. Za obdobie do zročnosti zmenky tento zákonný úrok nepatrí, preto návrh na zaplatenie zákonného úroku do 25.9.2013 (vrátane) zamietol. Výrok o trovách konania sa opiera o § 255 ods.2 CSP (jeho znenie cituje). Žalobca bol v konaní čiastočne úspešný, čo do priznanej zmenkovej istiny 900 €, čiastočne ohľadom 6 % úroku a zmenkovej odmeny, bol však neúspešný v časti nepriznaného zmenkového úroku vo výške 0,06 % denne z dlžnej sumy, čo niekoľkonásobne prevyšuje žalovanú istinu a čiastočne aj ohľadom uplatneného 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy, preto o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal s poukazom na cit. ust.

3. Proti rozhodnutiu podal žalobca v celosti v zákonnej lehote toto o d v o l a n i e z dôvodu, že a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods.1 písm. d) CSP]; b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 365 ods.1 písm. b) CSP súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; c) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods.1 písm. h) CSP]. K dôvodom odvolania bližšie uviedol: 1. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie, o. i., oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. On a podľa dostupných informácií ani žalovaná však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. 2. Dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdých účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Prejednávací zásada úzko súvisí s povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou. Povinnosť tvrdenia znamená, že účastník musí uviesť skutkové tvrdenia jasne, úplne a zrozumiteľne, aby súd vedel, na základe akých okolností účastníkovi vyplýva jeho právo alebo povinnosť. Ak účastník splní svoju povinnosť tvrdenia, hovoríme, že uniesol bremeno tvrdenia. 3. Predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák.č.191/50 Sb. (Zákon zmenkový a šekový) dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej prísl. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovanej žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov „nevyhnutých“ pre rozhodnutie vo veci. 4. § 120 ods.1 O. s. p. in fine síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je vykonanie nenavrnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť; Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania (z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov). V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej prísl. len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania („koncentračný“ zásada v zmysle čl.5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy. Je potrebné uviesť, že súd musí k otázke vykonania iných ako účastníkmi navrhnutých dôkazov pristupovať vyvážené, aby nedošlo k narušeniu rovnosti strán v spore. Svoj postup musí v odôvodnení rozhodnutia „náležite“ zdôvodniť. V danom konaní svoj postup súd vôbec nezdôvodnil. 5. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo jeho právo. Vo vzťahu k nemu ako indosatárovi je preto jediným legitimitačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. 6. Žalovaná mohla na základe

čl.5 ods.3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobila, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to „zo“ dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods.1 veta „práva“ in fine O. s. p. vznášal námietky voči zmenke za žalovanú. Ak tak súd činil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie. 7. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovanej a bez legitímneho podnetu na jeho ťarchu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo jej charakter ako spotrebiteľa. Žalovaná sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľovala, uplatnenú pohľadávku nerozporovala, svojim konaním ju prakticky uznala. Súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovanú v tomto konaní. Navyše žalovaná o túto podporu nepreukázala žiadny záujem. Súd teda túto ochranu žalovanej prakticky nanútil, bez jej vôle. 8. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl.46 ods.1 Ústavy SR, ako aj čl.6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 9. Súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že žalovaná s POHOTOVOSTĚ-ou s. r. o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaná uzatvorila zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. 10. Uvedené údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania! Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Žalovaná a ani on sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Súd môže pri rozhodovaní vychádzať aj zo skutočností, ktoré nie sú medzi účastníkmi sporné. Musí však ísť o tvrdenia účastníkov konania a nie o fabulované tvrdenie súdu, ktoré nepotvrdí žiadny účastník. Ak súd na týchto údajne nesporných skutočnostiach založil svoje meritórne rozhodnutie, toto rozhodnutie nepochybne je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. 11. Súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej „interpretácii“ príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. 12. Je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Súd sa aplikáciou príslušných ust. o zmenke upravených v zák.č.191/50 Sb. (ďalej aj ZŠZ; poznámka žalobcu) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. 13. Je nevyhnutné zdôrazniť, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. V konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovanej, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval, akoby išlo „k“ bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. 14. Súd predovšetkým ignoroval § 17 ZŠZ (cituje jeho znenie). Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaná, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukazuje na rozsudok NS SR 5Obo 3/2008 z 22.10.2008 (z jeho odôvodnenia cituje). 15. Z uvedeného vyplýva, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči nemu, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovanej a predovšetkým žalovaná v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto „úlohu“ a iniciatívu na seba (proti vôli žalovanej) prevzal súd a suploval aktivitu žalovanej. Uvedené námietky majú hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán, súd nie je oprávnený žalovanú na nich ani upozorniť (§ 5 ods.1 O. s. p.). 16. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu, „sud“ porušil ust. o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. 17. Poukazuje na rozsudok Nejvyššího soudu České republiky (ďalej len NS ČR) 25Cdo 1839/2000 z 22.8.2002 (uverejnený v Sbírkce soudních rozhodnutí a stanovisek č.59/2004; aj z jeho odôvodnenia cituje). 18. Vzhľadom na to, že NS ČR pri rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná aj v tomto konaní, je tento judikát aplikovateľný na prejednávajúcu vec. Z uvedeného judikátu vyplýva jednoznačná nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom. Zmenkový záväzok je priamy, bezpodmienečný, nesporný, abstraktný a samostatný záväzok, celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky. 19. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zák. o spotrebných úveroch a, že tomuto zák. odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zák. predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Uplatnený jeho nárok je tak v rozsahu dôvodný.

20. V tejto súvislosti je na mieste poukázať na rozsudok NS SR 5Obo 3/2008 z 22.10.2008 (z jeho odôvodnenia citoval). 21. Poukazuje aj na rozsudok NS ČR 25Cdo 1839/2000 z 22.8.2002 (uverejnený v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisek č.59/2004) a aj z jeho odôvodnenia cituje. Uvedené závery potvrdzuje uznesenie KS v Prešove 10Co/79/2013 z 5.9.2013, ktoré bolo vydané v jeho skutkovo a právne zhodnej veci. Citoval, čo KS ako odôvodnenie svojho rozhodnutia uvádza. Takisto uznesenie KS v Banskej Bystrici 43CoZm/10/2013 z 21.11.2013, ktoré bolo vydané v jeho skutkovo a právne zhodnej veci, potvrdzuje uvedené jeho závery. Citoval, čo KS ako odôvodnenie svojho rozhodnutia uvádza. Považuje za potrebné obiter dictum vyjadriť sa aj k záveru súdu o tom, že dohoda o vyplňovacom práve blanko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov. V tejto súvislosti poukazuje na to, že samotný zák. o spotrebiteľských úveroch č.258/01 Z. z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Zák. súčasne nelimituje použitie len istého druhu zmeniek, ani nevylučuje použitie určitých doložiek a p. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Súčasne z formulácie § 4 ods.6 a použitia spojenia v čase vyplnenia, ako aj zo slov vyplnenú veriteľom, je zrejmé, že zákonodarcu pripúšťal, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie v čase vystavenia, resp. by vylúčil vyplňovanie zmeny zo strany veriteľa. Z uvedeného preto vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. Záver súdu je teda nesprávny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. Má ďalej s ohľadom na stanovisko NS SR za to, že: Zmenka je cenným papierom a jej úprava je regulovaná výlučne zák.č.191/50 Zb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov (ďalej len ZZaŠ; poznámka žalobcu). Uvedené platí aj pre dohodu o vyplnení zmenky v tom zmysle, že akonáhle je zmenka vyplnená v súlade s touto dohodou, zmenka je úplná. Zmenkový záväzok má abstraktnú povahu, tak ako aj samotná dohoda o vyplnení zmenky. Vo vzťahu k abstraktnosti zmenkového záväzku zo zmenky, ktorý je bezpodmienečný a prísne jednostranný, sa nesmie kauzálny podklad dotknúť predmetných vlastností. Uvedené vyžaduje zásada ochrany majiteľa zmenky, ktorý nadobúda zmenkovo právnym spôsobom abstraktnú pohľadávku odpútanú od právneho dôvodu jej vzniku a od vzťahov, ktoré boli podkladom vzniku zmenkového záväzku. Zmenková pohľadávka je samostatná (nie je akcesorická od existencie dlhu, ktorý zabezpečuje) a abstraktná (nie je závislá od kauzy vzniku zmenkového záväzku). K originárnemu „nadobudnutie“ zmenkových práv indosatárom zo zmenky nadobudnutej derivatívne: Rubopisom sa prevádza zmenka a dochádza k prevodu práv zo zmenky na indosatára, ale ten do nich nevstupuje, pretože zo zmenkového prevodu preňho povstáva nové právo zo zmenky. Rubopisom neprechádzajú práva, ktoré nevyplyvajú zo samotnej zmenky. Indosatár má teda nové právo zo zmenky, čo znamená, že jeho nárok nijako nesúvisí s kauzálnym vzťahom medzi zmenečníkom a predchádzajúcim majiteľom - veriteľom a preto právo indosatára na uplatnenie zmenkovej sumy voči zmenečníkovi nevzniklo v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale v dôsledku rubopisu. Námietky založené na priamych vzťahoch medzi predchádzajúcim majiteľom - veriteľom a dlžníkom, sú námietky in personam, teda pôsobiace iba medzi zaviazanými zo záväzkového vzťahu a na základe zásady vytvorenia námietok z osobných vzťahov k predchádzajúcim majiteľom, t.j. materiálnej abstraktnosti je ich možné použiť iba voči predchádzajúcim majiteľom. Výnimkou je iba aktívna vedomosť nového majiteľa zmenky pri nadobudnutí zmenky o takejto osobnej „námietky“ a o tom, že dlžník ju chce uplatniť voči predchádzajúcemu majiteľovi. Túto aktívnu vedomosť nového majiteľa musí zmenkový dlžník uplatniť prostredníctvom špeciálnej námietky zlého úmyslu (exceptio doli) voči novému majiteľovi. Ide o iba o relatívnu námietku dlžníka. Zák. zmenkový a šekový vychádza z toho, že v prípade indosácie má zmenkový dlžník - zmenečník sťaženú situáciu v tom zmysle, že ak chce uplatniť voči indosatárovi ako novému majiteľovi zmenky námietku zakladajúcu sa na osobných vzťahoch s remitentom (pôvodným majiteľom zmenky), musí tvrdiť a preukázať, že indosatár konal pri nadobudnutí zmenky úmyselne na škodu dlžníka. Z toho vyplýva absolútne neprípustné prihliadanie na okolnosti, ktoré sú predmetom osobných vzťahov zmenkového dlžníka a remitenta, vo vzťahu k uplatnenému „zmenkového“ nároku indosatára, ak neuplatní zmenkový dlžník tzv. exceptio doli a ju aj nepreukáže. Na druhej strane existuje celá škála dôvodov neplatnosti právneho úkonu, ktoré skúma súd ex offa, vrátane § 37 ods.1, § 39 ako aj § 53 O. z. Neplatnosť právneho úkonu sa uplatňuje ex offa, pretože v O. z. nie je uvedené, že sa uplatňuje na námietku. Zák. zmenkový a šekový však výslovne počítá s námietkami zmenkového dlžníka, pretože zmenku ako cenný papier nie je možné spochybňovať ex offa pre dôvody, ktoré sa jej netýkajú. Musí to byť dlžníkom tvrdý a preukázaný dôvod zneužitia obehového cenného papiera verejnej dôvery zo strany indosatára, ktorému musí dlžník

preukázať, že bol v čase nadobudnutia zmenky aspoň uzrozumený s tým, že uplatnením zmenky po indosácii môže vzniknúť dlžníkovi škoda, t.j. že vedel o jeho námietkach a o tom, že po indosácii ich nebude môcť použiť. Až vtedy môže dlžník namietať okolnosti, ktoré vznikli z jeho záväzkového vzťahu s remitentom (indosantom), ktoré musí aj preukázať. Treba totiž odlíšiť ex offio prihládanie súdu na neplatnosť právneho úkonu, ktorý je základným vzťahom a prihládanie na túto neplatnosť právneho úkonu ako na okolnosť spôsobujúcu neprípustnosť uspokojenia zmenkového nároku. Použiteľnosť neplatnosti právneho úkonu voči niekomu, kto s tým právnym úkonom nič nemal a nemá, je teda možná iba za výnimočných okolností (na námietku zlomyseľnosti indosatára) a následne opäť iba na námietku zmenkového dlžníka. Zmenkové hmotné právo uvedený stav plne rešpektovalo nepretržite od 1.7.1942 do 22.12.2015, teda aj v čase vystavenia zmenky, z ktorej sa uplatňuje zmenkový nárok. Až voči zmenkám vystaveným po 22.12.2015 je možné „z úradnej povinnosti“ (úvodzovky žalobca) prihládať na skutočnosti odôvodňujúce námietky zmenkového dlžníka voči indosatárovi, ktoré sa zakladajú na in personam vzťahoch medzi zmenkovým dlžníkom a remitentom. Je zrejmé, že nároky zo zmeniek vystavených do 22.12.2015 sa spravujú zmenkovým hmotným právom platným do 22.12.2015. NS SR vo svojom stanovisku 93/2015 Zb. stanovisk NS a súdov SR vychádza vo svojich úvahách z viacerých nepravdivých premís. Jednou z nich je aj to, že vytvára predstavu, že v prípade, ak by bola splnená podmienka exceptio doli voči zmenke už indosovanej, t.j. že by zmenkový dlžník chcel tvrdiť a preukazovať, že indosatár pri nadobudnutí zmenky konal zlomyseľne na jeho škodu, že by musel dlžník podať žalobu o náhradu škody až po uspokojení indosatára a až „v takomto konaní“ (úvodzovky žalobca) dokazovať, že „nadobúdať“ zmenky konal vedome na škodu dlžníka. NS SR si zjavne neuvedomil, že práve exceptio doli je tým oprávnením, ktoré dlžníkovi priamo umožnia napadnúť indosatárovú zlomyseľnosť pri nadobúdaní zmenky. NS SR sa odvoláva na riešenie rakúskej judikatúry, ktorá mala zabrániť zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkových inštitútov v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu. Nezaškodí uviesť niekoľko príkladov rozhodnutí Oberster Gerichtshof - najvyššieho rakúskeho súdu v civilných veciach (rakúsky ústavný súd nie je oprávnený skúmať ústavnosť rozhodnutí Oberster Gerichtshof, takže rozhodnutia Oberster Gerichtshof možno považovať za konečné v rámci súdneho systému Rakúskej republiky): 3Ob 546/81 z 9.9.1981 SZ 54/117 (cituje právnu vetu v slovenskom a v nemeckom jazyku). Okrem toho, že dlžník má plnú možnosť namietať proti zmenke zlomyseľnosť nadobúdateľa zmenky pri nadobúdaní a ju preukazovať (je to jeho povinnosť, ak zlomyseľnosť nadobúdateľa zmenky chce uplatniť), následne musí preukázať indosatárovi, že vedel o tom, že kauzálny vzťah je neplatný z určitého dôvodu. Postoj NS SR je teda zavádzajúci v tom, že vytvára nesprávnu predstavu o nemožnosti uplatniť exceptio doli zo strany zmenkového dlžníka voči indosatárovi priamo v konaní o uplatnenie zmenkového nároku a snaží sa ho ochrániť pred tým, aby v nejakom ďalšom konaní nemusel dlžník žalovať o náhradu škody a tam preukazovať, že nadobúdateľ konal na škodu dlžníka. Je pravdou, že Ústavný súd (ďalej len ÚS) ČR sa snaží uľahčiť dlžníkovi jeho obranu proti nárokom vyplývajúcim zo zmenky ako aj z indosovanej zmenky, ale vždy je to robené iba v prípade, že dlžník uplatňuje námietky voči zmenke. Konkrétne Pl. ÚS 16/12 z 16.10.2012 rozširuje veľmi krátku procesnú lehotu 3 dní na uplatnenie námietok ústavnokonformným výkladom, IV.ÚS 457/10 z 18.7.2013 umožňuje dlžníkovi vznášať kauzálne námietky aj voči indosatárovi údajným ústavnokonformným výkladom, bez splnenia podmienky preukázania zlomyseľnosti pri nadobudnutí zmenky na základe aplikácie princípu zákazu zneužívania práva. Prípád I.ÚS 290/15 z 16.9.2015 sa týkal prípustnosti kauzálnych námietok zmenkového ručiteľa, čo v predmetnom prípade nie je použiteľné. Spomenutý prípad IV.ÚS 457/2010 pri definovaní podmienok zákazu zneužitia práva ako princípu pri zmenkách vychádza z konkrétneho rozhodnutia nemeckého Bundesgerichtshofu z r.1965 a z rakúskej právnej úpravy ochrany spotrebiteľa, ako to dokazuje text nálezu ÚS ČR IV.ÚS 457/2010 z 18.7.20103 (cituje časť bodu 17. jeho odôvodnenia). Nemecký rozsudok však žiadne prelomenie ochranyhodnosti prevodu (rubopisu) nestanovujú v prípade zmenky založenej spotrebiteľským vzťahom, rovnako ani rakúska úprava ochrany spotrebiteľa, dôkaz: BGH, 25.2.1965 - II ZR 191/62 (Dr. Fischer, Dr. Kuhn, Liesecke, Dr. Bukow a Dr. Schulze) Amtlicher Leitsatz: (cituje z uvedeného rozhodnutia v slovenskom a nemeckom jazyku). V tomto prípade išlo o prípad, keď indosácia spochybnila obehovú schopnosť zmenky, ale úplne ju nevyvlúčila, ale založila námietku zneužitia práva podľa § 242 BGB. V danom prípade žalovaný namietať, že mu patria kauzálne námietky voči žalobkyni ako indosatárke, pretože „zo“ zreteľom na trvajúci obchodný zväzok s poskytovateľkou pôžičky spoločný obchod oba podniky (žalobkyňa - banka a financujúca spoločnosť) tvorili a námietku, že kúpne, financujúce a refinancujúce obchody sa mali hospodársky a právne ako jednota ohodnotiť. Čiže namietať aj skutočnosti tvoriace zneužitie práva (že banka majúca úzky vzťah k obchodom financujúcej inštitúcie a dlžníčka prostredníctvom indosácie chcela získať lepšie postavenie - zneužitie dôvery) a aj kauzálne námietky, ktoré má voči financujúcej inštitúcii, voči refinancujúcej banke. Námietka neprípustného výkonu práva podľa § 242

BGB spôsobuje stratu práva, dôjde k zničeniu práva, ktoré už vzniklo (tzv. Rechtsvernichtende Einwendungen). V danom prípade navyše nešlo o spotrebiteľa na strane dlžníka, ale princíp je v tom, že opäť to bol dlžník, ktorý musel namietať tak skutočné zneužitie práva byť chránený pred námietkami z osobných vzťahov dlžníka a predchádzajúceho majiteľa. A súčasne k zneužitiu výkonu práva musí skutočne aj dôjsť. Pri uplatnení indosovanej zmenky založenej na spotrebiteľskom vzťahu, nedochádza automaticky k zneužívajúcemu výkonu práva - indosatár nebol zapojený do kauzálnych vzťahov medzi veriteľom a dlžníkom. ÚS ČR necitovoval predmetný rozsudok BGH z r.1965, iba sa odvolal na autora publikácie, JUDr. Kotáska, kde je rozsudok bližšie rozobratý a je z nej zjavné, čo je prípad, keď dochádza k zmenke k využitiu zákazu zneužitia práva. Iný prípad ÚS ČR neuvádza, jeho aplikácia takého výkladu ZZaŠ, konkrétne § 17 čl. I, že je ústavnokonformný taký jeho výklad, ktorý pripúšťa osobné vrátane kauzálnych námietok medzi veriteľom a dlžníkom aj voči indosatárovi aj bez splnenia podmienky zlomyseľného konania indosatára na škodu dlžníka pri nadobudnutí zmenky, z dôvodu zneužívania princípov zmenkového práva, avšak v danom prípade k žiadnemu preukázaniu zneužitia princípov zmenkového práva nedošlo. Je však potrebné uviesť najzásadnejšiu vec na celom spoločnom stanovisku OPK a OBPK NS SR č.93/2015 a tou je skutočnosť, že samotné stanovisko bez odôvodnenia sa vôbec nezmieňuje o prelomení ochrany nadobúdateľa zmenky podľa § 17 čl. 1. ZZaŠ, t.j. o nepotrebnosti preukazovania zlomyseľného konania nadobúdateľa zmenky (indosatára) pri nadobudnutí zmenky, či už na námietku dlžníka alebo bez nej, z čoho jasne vyplýva, že § 17 ZZaŠ naďalej platí v celej svojej šírke, že stanovisko sa skutočne týka iba povinnosti ex offa preskúmať zmenkový nárok v intenciách možnej absolútnej neplatnosti podkladového úkonu (kauzálneho úkonu) z dôvodu jeho nekalej povahy alebo neprípustnosti nároku zo zmenky. Stanoviskom prikázaný prieskum zmenkového nároku z pohľadu prípadnej zistenej absolútnej neplatnosti kauzálneho úkonu z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo z dôvodu neprípustnosti zmenkového nároku (obmedzenie alebo úplný zákaz použitia zmieniek pri zabezpečení záväzku zo spotrebiteľských vzťahoch však nespôsobuje absolútnu neplatnosť kauzálneho úkonu a nemá žiaden vplyv na platnosť zmenky a zakladá iba relatívnu námietku in personom dlžníka voči svojmu veriteľovi) však neznamená, že súd nepripustí výkon práva zo zmenky z dôvodu, že nie je potrebné uplatňovať ochranu nadobúdateľa zmenky podľa § 17 čl. I ZZaŠ. V prípade indosácie zmenky bez zlomyseľnosti nadobúdateľa pri nadobudnutí zmenky na škodu dlžníka vykonaný prieskum zmluvných podmienok kauzálneho úkonu so zistením ich neprijateľnosti s následkom absolútnej neplatnosti takýchto neprijateľných ust. kauzálneho úkonu ex offa v žiadnom prípade nie je spôsobilé byť uplatnené voči dobromyseľnému nadobúdateľovi zmenky, pretože tomu bráni znenie § 17 čl. I ZZaŠ, ktorá pripúšťa na také okolnosti prihliadať iba za splnenia podmienky zlomyseľnosti nadobúdateľa zmenky pri indosácii na škodu dlžníka. Stanovisko NS SR č.93/2015 v žiadnom prípade neprelomilo zásadu ochranyhodnosti prevodu zmenky rubopisom. K prelomeniu ochrany prevodu zmenky rubopisom pred osobnými námietkami dlžníka z predchádzajúceho vzťahu s predchádzajúcim majiteľom došlo až zmenou ZZaŠ k 23.12.2015. a to nepochybne bez spätných účinkov na zmenky vystavené pred týmto dátumom. Prieskum nároku zo zmenky v intenciách možnej absolútnej neplatnosti kauzálneho úkonu je zmysluplný robiť ex offa iba v prípade, ak nedošlo k indosovaniu zmenky, keď dlžník môže uplatniť voči majiteľovi zmenky svoje námietky z kauzálneho vzťahu bez prekážok. Keďže to môže robiť dlžník bez prekážok, a ide o prejav účinkov absolútne neplatného úkonu, ktorými možno zoslabiť účinok zmenkového nároku, je možné na tento prípad aplikovať stanovisko NS SR č.93/2015 v bode I. Stanovisko vo svojej podstate odmieta aplikovať ochranu zmenkového dlžníka voči indosantovi cestou náhrady škody a tlačí všeobecné súdy do hľadania riešení poskytnutia ochrany dlžníkovi pred ochranou indosatára, avšak nijako neuvádza, že ak aj všeobecný súd zistí neplatnosť kauzálneho úkonu, čo má všeobecný súd okrem prieskumu zmenkového nároku v intenciách neplatného kauzálneho úkonu robiť (pri neprípustnosti zmenkového nároku nie je uvedené ako má neprípustnosť zmenkového nároku mať za následok absolútnu neplatnosť kauzálneho vzťahu - to je už na prvý pohľad viditeľný prejav nedôslednosti celého stanoviska). Samotná neplatnosť kauzálneho úkonu nespôsobuje nepripustenie výkonu práva nechať si zaplatiť sumu uvedenú na zmenke, ak už došlo k indosovaniu zmenky dobromyseľným indosatárom pri nadobudnutí zmenky. Prieskum zmenkového nároku v intenciách neplatnosti kauzálneho úkonu po dobromyseľnej indosácii má ten následok, že sa to nijako nedotýka povinnosti zaplatiť sumu uvedenú na zmenke. Koniec koncov rozsudok BGH z 25.2.1965 umožňujúci vznášať kauzálne námietky voči indosatárovi, ktorý bol zapojený do kauzálneho vzťahu má svojho predchodcu v zmenkovom práve prvej Československej republiky, kde v Sb. n. s. 13.531/1934 bolo uvedené, že „túto neplatnosť možno namietať aj indosatárovi, ktorý sa zúčastnil neplatného právneho úkonu a vedel v dobe, keď prijal zmenku na zabezpečenie svojej pohľadávky voči vystaviteľovi, že vystaviteľovi bolo povolené príročie (odklad platenia)“ (úvodzovky žalobca). Vždy však musel indosatár byť zúčastnený na kauzálnom úkone a vedieť o povahe kauzálneho

vzťahu, aby indosácia neprekážala námietke neplatnosti kauzálneho úkonu. Neexistuje judikát, ktorý by umožnil ex offio prelomenie § 17 čl. I, teda ochrany indosatára, okrem prípadu jeho zlomyseľnosti pri nadobudnutí zmenky na škodu dlžníka a prípadu účasti indosatára na kauzálnom úkone (toto je logické súdne vyplnenie výkladovej medzery, keď od samého začiatku budúci indosatár pozná podmienky kauzálnych vzťahov a vie z nich odvodiť, aké námietky môže dlžník použiť, urobil tak československý ako aj nemecký najvyšší súd, prevod zmenky rubopisom tak nie je chránený, pretože zmenka neobieha, ostáva medzi tými, „ktorý“ sú „zúčastnený“ na kauzálnom vzťahu, je to konanie proti princípu dôvery v § 242 BGB, pretože neskorší indosatár zúčastniac sa na vzťahoch so zmenečníkom má jeho dôveru a tak jeho neskoršie postavenie ako indosatára je snahou o zlepšené postavenie voči zmenkovému dlžníkovi), dokonca v oboch prípadoch účasť indosatára na kauzálnom úkone musela byť namietaná zmenkovým dlžníkom. Pokiaľ ide o rakúsku úpravu ochrany spotrebiteľa pri zmenkových vzťahoch, tu je znenie (cituje § 11. (1) (2) v slovenskom a nemeckom jazyku) rakúskeho spolkového zák. o ochrane spotrebiteľa [Bundesgesetz vom 8. März 1979, mit dem Bestimmungen zum Schutz der Verbraucher getroffen werden (Konsumentenschutzgesetz - KSchG)] Zákaz zmenky na rad (Verbot des Orderwechsels). Jediný rozsudok Oberster Gerichtshof k tomuto ust. je rozhodnutie sp. zn. 1Ob602/87 z 10.6.1987 (Dr. Scheiderbauer, Dr. Králik, Dr. Vogel, Dr. Melber a Dr. Kropfisch), z ktorého cituje v slovenskom a nemeckom jazyku. Z uvedeného judikátu Oberste Gerichtshof je zrejmé, že v Rakúsku už skoro 30 rokov prebieha ochrana zmenkového dlžníka, ktorý vystavil zmenku na krytie dlhu zo spotrebiteľského vzťahu, výlučne tak, že ak je na nej uvedená iná osoba ako veriteľ ako osoba, ktorej sa má platiť alebo zmenka neobsahuje doložku „nie na rad“ (úvodzovky žalobca), tak dlžník je chránený výlučne vtedy, ak takto predloženú zmenku zaplatí a to iba regresným nárokom na náhradu zaplatenej sumy od veriteľa. Indosatárová dobromyseľnosť tu nezohráva žiadnu úlohu. Ide o obdobnú situáciu ako v SR zákaz prijatia veriteľom zmenky prijatej veriteľom alebo vyplnenej veriteľom v rozpore s § 4 ods.6 zák.č.258/01 Z. z. a rovnako aj ďalším majiteľom zmenky s tým, že za škodu spôsobenú dlžníkovi takýmto prijatím zmenky zodpovedá výlučne veriteľ a nie ďalší majiteľ zmenky. Túto situáciu rakúsky NS v žiadnom prípade nerieši tak, že by požadoval, aby namiesto regresného nároku na náhradu zaplatenej zmenky voči veriteľovi, sa nepripustil zmenkový nárok indosatára len preto, že tento nebol dobromyseľný ohľadne vedomosti o tom, že ide o spotrebiteľský vzťah, teda, že vedel, že ide o spotrebiteľský vzťah. V tomto judikát rakúskeho NS prevzal právnu doktrínu rakúskej právnej vedy, ktorá sa doslova drží zákonného znenia a umožňuje ochranu spotrebiteľa pri neprípustnom vystavení zmenky bez doložky „nie na rad“ (úvodzovky žalobca) a s uvedením inej osoby, ako osoby, ktorej sa má platiť ako veriteľ, výlučne spôsobom, ktorý predvída zák. a výlučne voči veriteľovi. V tomto prípade musí dôjsť k škode - majetkovému úbytku, aby vôbec vznikol nárok na regresné plnenie od škodcu - veriteľa. Indosatár v tomto prípade nie je škodca, je originárny nadobúdateľ práv zo zmenky, ktorá sa mení na platobnú zmenku práve indosovaním. Zmenkovému dlžníkovi ostávajú voči takémuto indosatárovi námietky založené na jeho priamych vzťahoch s veriteľom (ako predchádzajúcim majiteľom) iba v prípade, že indosatár konal vedome na škodu dlžníka pri nadobudnutí zmenky. Neexistuje taký judikát českého, nemeckého alebo rakúskeho súdu, ktorý by umožňoval chrániť zmenkového dlžníka pred dobromyseľným (pri nadobudnutí zmenky) indosatárom tak, že by chránil zmenkového dlžníka bez námietky zmenkového dlžníka vo vzťahu k okolnostiam, ktoré mohol namietat voči predchádzajúcemu majiteľovi zmenky. Princíp zákazu zneužitia práva totiž chráni len tých, čo sa o svoje práva starajú. Rakúska právna úprava ochrany spotrebiteľa pred zmenkou je podobná nemeckej, na ktorú sa však český ÚS ani NS SR neodvoláva. V ďalšom teda poukáže na to, ako je potrebné vykladať tzv. zákazy zmenky, t.j. prípady, keď zák. zakazuje, aby veriteľ použil zmenku vystavenú dlžníkom - spotrebiteľom alebo, aby mu ju dlžník vystavil a odovzdal. Nemecké, slovenské aj rakúske a od r.2013 aj české riešenie je takmer identické - náhrada škody (pri rakúskej úprave postih na náhradu plnenia) z uplatnenia zmenky voči veriteľovi zo spotrebiteľského vzťahu. To, že bolo možné zmenkou zabezpečiť sumu len do „výške“ 30 % (§ 4 ods.6 zák.č.258/01 Z. z.) nie je dôvodom na neplatnosť zmenky, ak suma v nej uvedená presahuje túto sumu. Uvedené je možné považovať len za tzv. relatívnu námietku zmenkového zákazu, ktorá je založená na porušení povinnosti veriteľa dlžníka neprijat' zmenku v rozpore so zákazom jej prijatia, t.j. na osobných vzťahoch medzi veriteľom a dlžníkom. Zmenka nie je právnym úkonom ale druh cenného papiera. Neplatnosť zmenky je regulovaná výlučne ZZaŠ, ide o cenný papier a preto nie je možné na ňu aplikovať ust. o neplatnosti právnych úkonov O. z. ZZoŠ reguluje podstatné náležitosti zmenky v § 75 (cituje jeho znenie). Zmenka, ktorá je predmetom tohto konania spĺňa všetky uvedené náležitosti a preto nemôže byť neplatnou z dôvodu, že by obsahom alebo účelom odporovala zák. Dôkazom toho, že zmenka vystavená a prijatá veriteľom v spotrebiteľskom vzťahu pri porušení zákazu zaviazat' dlžníka vystavením takejto zmenky je iba skutočnosť, ktorú musí namietat' dlžník, je dôvodová správa k nemeckému návrhu zák. o spotrebiteľskom úvere, ktorý nadobudol účinnosť od

1.1.1991 a slovenská úprava zákazu zabezpečovať zmenkami spotrebiteľské úvery nad určitú sumu je prevzatím tejto nemeckej úpravy (cituje ju v slovenskom a nemeckom jazyku). Skúmaním kauzy ex offa by preto dochádzalo k narúšaniu pilierov na ktorých stojí zmenkové právo a Dohovoru o jednotnom zmenkovom práve z 7.6.1930, čím dochádza k budovaniu nedôvery voči zmenke ako cennému papieru. NS SR vo svojom stanovisku teda opomína, že zmenkové konanie je založené výlučne na námietkach ako spôsobe obrany dlžníka. Dlžníka možno chrániť bez jeho vôle až pri zmenkách vystavených od 23.12.2015. Rovnako sa to týka znenia § 3a čl. III. Zák. zmenkového a šekového účinného od 23.12.2015 (cituje jeho znenie). Pri zmenkách vystavených na zabezpečenie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy do 22.12.2015 má dlžník právo námietky in personam (relatívnej) zo vzťahu s pôvodným veriteľom zo spotrebiteľského vzťahu, ale len za podmienky predošlého úspešného uplatnenia exceptio doli majiteľa zmenky pri nadobudnutí zmenky. Je potrebné však uviesť, že názor NS SR v odôvodnení stanoviska o tom, že pri uplatnení námietky dlžníka, že žalobca konal vedome na škodu dlžníka, by výkon práva bol v rozpore s dobrými mravmi, ako aj v rozpore so zák. o spotrebiteľských úveroch č.258/01 Z. z.(§ 4 ods.7), je nesprávny. Ak žalobca konal vedome na škodu dlžníka a dlžník to namietne a preukáže, môže použiť námietku, že zmenka bola vystavená a použitá pri jej zákonom zákaze, čoho preukázanie bude mať za následok prekážku pre vyhoviecie návrhu na platenie zo zmenky. V žiadnom prípade to však nespôsobuje rozpor s dobrými mravmi ani neplatnosť akéhokoľvek zmenkového úkonu. NS SR sa domáha uplatnenia zásady efektivity pre ochranu zmenkových dlžníkov na úrovni ochrany bežných spotrebiteľských dlžníkov z neprijateľných zmluvných podmienok. Zásada efektivity však v prípade zmenky musí rešpektovať princíp obehu zmenkového cenného papiera verejnej dôvery, a nie je ju možné neplatnosť zmluvných podmienok z dôvodu ich neprijateľnosti prenášať na zmenkovú zaviazanosť ex offa, pretože ZZaŠ jednoznačne stojí na princípe uplatňovania námietok dlžníka pre takéto okolnosti. V prípade indosácie sa zmenka stáva platidlom, takže možnosť vznášať námietky voči nej je obmedzená len na prípady zlomyseľnosti nadobúdateľa pri jej nadobudnutí. NS SR aj v tomto prípade nesprávne vykladá pojem „vedome na škodu veriteľa“ (úvodzovky žalobca) spôsobom, ktorý bol v Rakúsku na Oberster Gerichtshof opustený v r.1972. Pre porovnanie: OGH 10b 270/57 z 8.1.1958 a OGH 5Ob 275/71 25.1.1972 SZ 45/6 = EvBl 1972/190 S 352 (cituje právne vety v slovenskom a nemeckom jazyku). Je teda zrejme, že v žiadnom prípade nestačí preukázať nevedomú ani vedomú nedbanlivosť majiteľa zmenky pri nadobúdaní zmenky, ale je potrebné mu preukázať aspoň nepriamy úmysel v podobe uváženia možnej škody dlžníkovi pri uplatnení zmenky a akceptovanie tejto škody pri kúpe zmenky. Z toho vyplýva, že nestačí, ak na zmenke je nejaké č., ktoré je č. spotrebiteľskej zmluvy, ak sa nepreukáže, že nadobúdateľ vedel aké námietky dlžník má, v čom spočíva možný vznik škody pri uplatnení zmenky. Ďalšou otázkou je preskúmanie dohody o vyplňovacom práve. Táto dohoda môže, keďže ide o právny úkon, byť skúmaná aj z pohľadu neprijateľných zmluvných podmienok, opäť to však na platnosť zmenky nemá žiaden vplyv, ak by táto dohoda aj bola neplatná, pretože od 1.7.1942 už neplatí § 6 ods.2 Zákona zmenečného č.1/28, ktorý v prípade bezprávneho doplnenia ako aj doplnenia v rozpore s dohodou, umožňoval namietkať dlžníkovi túto skutočnosť voči zmenkovému veriteľovi, ale aj to iba v prípade, ak zmenkový veriteľ sa zúčastnil takého doplnenia alebo ak, nadobúdajúc zmenku, o ňom vedel alebo vedieť musel (Rozhodnutie NS ČR Rv I 164/30 z 13.2.1930, „uverejnenej“ pod Vážny 9645/1930 - cituje časť jeho právnej vety a z odôvodnenia), pričom existuje výklad NS ČR v rozhodnutí Rv II 473/32 z 11.10.1932 uverejneného pod č. Vážny 11973/1932 (cituje, čo je v ňom uvedené). V súčasne platnom ust. zodpovedá toto ust. § 10 čl. I ZZaŠ, avšak prenieslo sa sem iba ust. o následkoch v prípade vyplnenia v rozpore s dohodou. V každom prípade dobromyseľný nadobúdateľ zmenky je chránený pre prípad, že by nevedel pri nadobúdaní zmenky o tom, že zmenka bola vyplnená bezprávne. Samozrejme nie je ani jasné, čo má pojem „bezprávne“ (úvodzovky žalobca) znamenať. Podľa rozhodnutia NS ČR r III 809/36 z 17.12.1936 uverejneného pod Vážny 15717/1936: „I. Zmenka, vyplnená proti úmluvě (odst. 2 § 6 zmenk. zák.), nie je neplatná, ale možno ju uplatniť len v rámci úmluvy“ (úvodzovky žalobca). Toto by sa malo logicky vzťahovať aj na zmenku vyplnenú bezprávne, samozrejme s tým, že indosatárovi je potrebné preukázať buď zlomyseľnosť alebo hrubú nedbanlivosť pri nadobudnutí zmenky ohľadne vedomosti o bezprávnom vyplnení zmenky. Je potrebné však uviesť, že ak sa zistí, že znenie dohody o vyplňovacom práve vo VOP nemá žiadne znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože nijako nebude spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach oproti zákonnej úprave a navyše sa bude týkať ceny hlavného predmetu plnenia, ktorá bola individuálne vyjednaná, pričom sa v ňom nebude spomínať žiaden zmenkový úrok, ani taký, ktorý je neprimeranej výšky ako sankcia za nesplnenie zmluvnej povinnosti, potom dohoda o vyplňovacom práve nemala byť ako porušená, keďže dlžník podpísal blankozmenku s údajom, ktorý sa v dohode o vyplňovacom práve nespomínal, čo však, keďže išlo o prejav dlžníka, nie pôvodného veriteľa, znamená, že dohoda o vyplňovacom práve nemôže byť ani neplatná, nielen porušená. Z uvedeného by potom nemal nastať ani jav, že túto zmenku by malo

byť možné uplatniť iba v rámci dohody o vyplňovacom práve, samozrejme v zmysle § 10 čl. I ZZZaŠ, teda iba na istinu, nie na zmenkový úrok. Avšak v prípade nadobúdateľa zmenky je tento chránený a nemožno mu rozpor s dohodou o vyplňovacom práve namietiť, okrem prípadu zlomyseľnosti alebo hrubej nedbanlivosti (to je identické ako pri čl.6 ods.2 zmenečného zákona č.1/28 Sb.), čo však v situácii predtlačenej sumy zmenkového úroku a neznalosti VOP v čase nadobudnutia zmenky znamená, že nadobúdateľ zmenky nemal žiadnu indíciu, aby pátral po dohode o vyplňovacom práve. Predpokladať, že dlžník podpíše sám zmenku v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve, bez akejkoľvek indície, nie je možné očakávať od priemerného indosatára, aby pátral po dohodách o vyplňovacom práve. Pokiaľ ide o to, či môže súd ex offio namietiť rozpor s dobrými mravmi ohľadne výšky uplatneného nároku, jednoznačne je potrebné uviesť, že sa to týka iba zmenkového úroku, ktorý nepochybne je v prípade výšky 0,25 % denne z istiny v rozpore s dobrými mravmi. Samotné stanovisko NS SR však jednoznačne v takomto prípade požaduje posúdiť mieru primeranosti takéhoto úroku a zamietnuť návrh v časti nad rámec primeranosti. Tento úrok sa počíta od vystavenia zmenky do splatnosti zmenky v prípade zmenky vystavenej na videnie, čo je moment je predloženia dlžníkovi (podanie žaloby) a od tohto momentu sa počíta zákonný úrok z omeškania vo výške 6% p. a. S poukazom na uvedenú argumentáciu žiada zmeniť rozsudok, tak že návrhu na uplatnenie pohľadávky sa v celom rozsahu vyhovie a prizná sa mu náhrada trov odvolacieho konania: 51,45 € bez DPH za podané odvolanie a 8,58 € bez DPH režiálny paušál, a to všetko navyšené o DPH. Príloha: Rozsudok NS SR 5Obo/3/2008 z 22.10.2008, Uznesenie KS v Prešove 10Co 79/2013 z 5.9.2013, Uznesenie KS v Banskej Bystrici 43CoZm/10/2013 z 21.11.2013.

4. Podľa § 470 ods.1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5. Podľa § 474 CSP tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2016.

6. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP a rozsudok potvrdil podľa § 387 ods.1 CSP, lebo je vo výroku vecne správny, aj jeho dôvody sú správne, preto sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, na čom nič nemení ani odvolanie.

7. Ani jeden z uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

8. Podľa ustálenej súdnej praxe inými vadami, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods.1 písm. d) CSP] sú všetky vady prejavujúce sa v chybnom postupe súdu prvej inštancie pri dokazovaní, v nesprávnom posudzovaní procesných otázok, ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania, v chybnom poučovaní strán sporu a v ďalších nedostatkoch v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú bez ďalšieho, ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

9. Žalobcom v odvolaní uvedené skutočnosti neumožňujú záver, žeby konanie na súde prvej inštancie bolo takou inou vadou postihnuté.

10. Právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Použitie správneho ust. neznamena iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu.

11. Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

12. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku možno doplniť (§ 387 ods.3 CSP):

13. Vzhľadom na to, že na zmenke (fotokópia na čl.4) je uvedené č. spotrebiteľskej zmluvy, žalobca pri nadobudnutí zmenky vedel, že ide o zmenku na rad, ktorá v zásade zbavuje dlžníka možnosti uplatniť voči novému majiteľovi zmenky námietky podľa § 17 ZZŠ a z údajov o č. zmluvy (tzv. hodnotová doložka,

informujúca o kauzálnom vzťahu vedúcemu k použitiu zmenky a okolností svojich vzťahov k remitentovi musel vedieť, že zmenka sa týka spotrebiteľského vzťahu), výkon práva žalobcu je tak v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods.1 O. z. (Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi), ako aj so zák.č.258/01 Z. z. v znení účinnom od 1.1.2008 do 31.12.2010, pretože indosácia zmenky zabezpečujúcej záväzok dlžníka zo spotrebiteľskej zmluvy je - v posudzovaných okolnostiach prejednávanej veci - v rozpore s § 4 ods.6,7 cit. zák.č.258/01 Z. z.

14. Napadnutý rozsudok je v úplnom súlade s ustálenou rozhodovacou súdnou praxou (§ 393 ods.3 CSP) formulovanou v SPOLOČNOM STANOVISKU občianskoprávného kolégia NS SR a obchodnoprávného kolégia NS SR z 20.10.2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, uverejneným pod č. 93/2015 v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 8/2015.

15. Podľa Čl.2 ods.1 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

16. Podľa ods.2 veta pred bodkočiarkou cit. ust. právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít.

17. Podľa ods.3 cit. ust. ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

18. Súd prvej inštancie i odvolací súd sú povinní naplniť princíp právnej istoty, preto boli povinní vychádzať z uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe, ktorá zatiaľ nebola najvyššími súdnymi autoritami zmenená.

19. Prejednávaná vec nie je skutkovo a právne tak osobitá, aby odôvodňovala odklon od tejto rozhodovacej praxe.

20. Odhliadnuc od uvedeného, pokiaľ sa žalobca dovoľáva rozhodnutia Nemeckého najvyššieho súdu (BGH) 25.2.1965 - II. ZR 191/62 [a ďalších rozhodnutí cudzích štátov (Rakúska a Česka)] treba poznamenať, že vo veci 5Co/863/2014 (a v ďalších veciach) KS v Košiciach tvrdil v odvolaní, že vo všeobecnosti je možné konštatovať, že toto rozhodnutie nie je aplikovateľné na prejednávaný prípad, a to z dôvodu, že rozhodnutie Nemeckého najvyššieho súdu (ďalej len NNS) je takmer 50 rokov staré, že v období jeho vzniku prakticky neexistovalo Európske spotrebiteľské právo, na ktorom súd založil svoje rozhodnutie, že zároveň, ak súd nebol schopný na podporu svojho názoru o prelomení zásady abstraktnosti zmenky nájsť neskoršie rozhodnutie, zrejme ide o prekonaný a ojedinelý názor, z ktorého nie je možné vychádzať, že akokoľvek, rozhodnutie NNS nemôže negovať aplikáciu platnej právnej úpravy, ktorá je súčasťou právneho poriadku SR (zák.č.191/50 Sb.), že NNS pri rozhodovaní vo veci rozhodoval podľa nemeckého práva, ktoré sa nepochybne v oblasti zmenkového práva odlišuje od slovenského zmenkového práva, ktoré je súd povinný aplikovať v tejto veci, že použitie záverov cudzích súdov, ktoré aplikujú svoje právo, na slovenské právne prostredie považuje za neprijateľné a, že súd nemôže rozhodovať spor na základe nemeckého práva alebo s použitím nemeckej judikatúry. 21. Podľa § 396 ods.1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

22. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

23. Žalobca nemal v odvolacom konaní úspech vo veci, preto nemá právo na náhradu jeho trov a žalovanej v ňom žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.